

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

การรับรู้ทางประชาธิปไตยของพนักงาน
บริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด

จัดทำโดย นางวิจิตรา อร่ามวัฒนานนท์
รหัส ๕๙๐๔๓๑

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๔
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

การรับรู้ทางประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด

วิจิตรา อร่ามวัฒนานนท์^๑

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด และเพื่อศึกษาการเรียนรู้แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง คือพนักงานของบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด จำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งเป็นพนักงานระดับผู้ปฏิบัติงาน ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดไม่เกินระดับ ปวส. คณะเพศชายหญิง สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่ม นำมาเรียบเรียงเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างจำนวน ร้อยละ ๖๗.๖ มีองค์ความรู้ทางประชาธิปไตยจากชุดคำถาม โดยมีการตอบคำถามที่ควรจะเป็นได้อย่างถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๒๘.๐ ตอบคำถามจากชุดคำถามคลาดเคลื่อนจากคำตอบที่ควรจะเป็น และร้อยละ ๔.๔ ไม่แน่ใจว่าจะตอบคำถามอย่างไร โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างมีองค์ความรู้ทางประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยพิจารณาจากร้อยละ ๖๗.๖ ของการตอบคำถามที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถจำแนกได้เพิ่มเติม คือเพศหญิงมีการรับรู้ทางประชาธิปไตยดีกว่ามากกว่าเพศชาย พนักงานที่อายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี มีการรับรู้ทางประชาธิปไตยสูงสุด พนักงานที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีการรับรู้ทางประชาธิปไตยสูงสุด ดังนั้นระดับการศึกษา เพศ และอายุ เป็นปัจจัยสำคัญในการรับรู้ทางประชาธิปไตย

เมื่อพิจารณาแบบสอบถามที่จัดเก็บและรวบรวมได้ทั้งหมดแล้ว พบว่าแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานภายในบริษัทเอกชนจะต้องเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ทางประชาธิปไตยภายในบริษัท มีโครงการในการจัดการเรียนการสอนการรับรู้ ควรมีหลักสูตรและคู่มือการเรียนรู้ในทางประชาธิปไตย การจัดการองค์ความรู้ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายสามารถบูรณาการเข้าไว้ในทุกกลุ่ม มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยในบริษัทเป็นประจำและต่อเนื่อง ที่สำคัญที่สุดบริษัทนั้นต้องมีการสร้างการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักการของประชาธิปไตย โดยเน้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของบริษัท

คำสำคัญ

ประชาธิปไตย บริษัท การรับรู้

^๑ รองประธานบริษัทและกลุ่มบริษัทในเครือ บริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความนำ

เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๗๕ ประเทศไทยได้มีเหตุการณ์สำคัญ คือการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยึดรัฐธรรมนูญเป็นแนวทางในการปกครองและเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงอยู่คู่กับประเทศไทยมาเป็นเวลากว่า ๘๐ ปีแล้ว ส่งผลให้ประชาชนได้เรียนรู้หลักการของประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้งประชาชนส่วนใหญ่จึงมีโอกาสที่จะเรียนรู้หรือเข้าใจระบอบประชาธิปไตยตามสมควร

เหตุการณ์ทางการเมือง เช่น ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ หรือเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ สังคมไทยเริ่มมีความรู้ความเข้าใจหลักการของระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น คนไทยเริ่มมีความตื่นตัวทางการเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหลากหลายรูปแบบ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่นำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่เอื้ออำนวยต่อระบอบประชาธิปไตย การที่สังคมไทยจะเป็นสังคมประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริงนั้น มิใช่ขึ้นอยู่กับการมีระบอบการปกครองและมีสถาบันทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือการที่ประชาชนนำหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในการดำรงชีวิตจนเป็นปกติวิสัย เป็นวิถีชีวิตหรือเป็นวัฒนธรรมนั่นเอง ซึ่งเรียกโดยรวมว่าวัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของสังคมใดๆ เป็นผลของการรับรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการเมืองของบุคคลที่ได้สะสมมา และจะกลายเป็นตัวแบบที่แสดงถึงความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการเมือง และเป็นปัจจัยสำคัญที่บุคคลนั้นจะใช้ในการประเมินตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งผลของการประเมินทางการเมืองนี้จะแสดงออกมาเป็นการกระทำทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การยอมรับ หรือการประท้วง เป็นต้น นอกจากนี้ผลของการประเมินยังถูกบันทึกในความทรงจำของบุคคลนั้นต่อไปและจะถูกนำมาใช้เพื่อการประเมินทางการเมืองในครั้งต่อไป ไปด้วย^๒ ลักษณะเช่นนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีการสะสมและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงไป นั่นหมายความว่าเนื้อหาของวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละยุคสมัยสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลนั้น^๓

^๒ เยาวภา ประคองศิลป์ และคณะ, ๒๕๔๙, **ศึกษาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สาขาวิชาสังคมศึกษา (บัณฑิตศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

^๓ กนก วงษ์ตระหง่าน, ๒๕๓๒, **วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย**, เอกสารการสอนวิวัฒนาการการเมืองไทย หน้าที่ ๘ - ๑๕, สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.

ดังนั้นถ้าหากได้มีการให้กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง หรืออบรมกลุ่มอาสาทางสังคมอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ก็ย่อมจะเป็นหนทางหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองได้ และเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีความสอดคล้องกับระบอบการปกครองของประเทศ นั่นคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะสำคัญประกอบด้วยบุคคลต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย บุคคลต้องมีความไว้วางใจยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น บุคคลจะต้องเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลจะต้องเคารพในกติกาและกฎระเบียบที่เป็นประชาธิปไตย บุคคลจะต้องให้ความสนใจและติดตามกิจกรรมทางการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และบุคคลจะต้องมีความกล้าหาญในการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น^๔ อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมาการเมืองการปกครองของไทย แม้จะได้ชื่อว่าปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแต่ก็เป็นประชาธิปไตยเฉพาะโครงสร้างทางการเมืองเท่านั้น การรับรู้องค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยยังคงคลุมเครือ คลาดเคลื่อน ไม่ตรงกับหลักการของประชาธิปไตยที่แท้จริง จากผลของการสื่อสาร การบิดเบือน ความคลุมเครือ หรือความไม่เข้าใจที่แท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด ว่าอยู่ในระดับใด เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลต่อการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นผลลัพธ์ที่ได้มาจากกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมหรือการอบรมกลุ่มอาสา (Socialization) ของสังคมนั้นๆ ในทุกขั้นตอนของชีวิต ผลการศึกษาข้อนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ซึ่งเป็นการให้การอบรมกลุ่มอาสาทางสังคมที่สำคัญอย่างหนึ่งโดยสถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบรอบความคิด และองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานในบริษัทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

^๔ สมบัติ อารางวงศ์, ๒๕๓๘, การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา, โครงการเอกสารและตำราคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า “ประชาธิปไตย” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำภาษากรีก ๒ คำ คือ “Demos” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratos” และว่าอำนาจ เมื่อนำทั้งสองคำมารวมกันเข้าก็มีความหมายว่า “อำนาจของประชาชน” หรือ “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ” เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของประชาธิปไตยก็คือ “การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาค และเสรีภาพในการดำเนินชีวิต”^๕

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัม ลินคอล์น (๑๘๐๙ - ๑๘๖๕) ได้ให้คำนิยามประชาธิปไตยในการกล่าวสุนทรพจน์ ณ เมืองเกตต์สเบิร์ก หรือ “เกตต์สเบิร์ก” ในมลรัฐเพนซิลวาเนีย ในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๖๓ ว่า “รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน จะไม่มีวันสูญสลายไปจากพื้นพิภพนี้”^๖

สุชุม นवलสกุลและวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า “การปกครองที่เป็นประชาธิปไตย คือ รูปแบบการปกครองที่ยึดอำนาจอธิปไตยของปวงชน ไม่ว่าจะป็นระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี (Presidential Democracy) หรือรูปแบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) ถ้าอำนาจสูงสุดในการกำหนดการปกครองอยู่ที่ประชาชนแล้ว ก็เป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยทั้งสิ้น”^๗

จรรยา สุภาพ ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า “ประชาธิปไตยหมายถึงการปกครองโดยหมู่ชนหรือประชาชน ประชาธิปไตยอาจแยกออกเป็น ๒ คำ คือ “ประชา” หมายถึง “ประชาชน” อำนาจอธิปไตย หมายถึง “อำนาจสูงสุดของแผ่นดิน” เมื่อรวมกันจึงหมายถึง “การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน” ประชาธิปไตยจึงมีความหมายทั้งในรูปแบบและหลักในการปกครองตลอดถึงการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ ในแง่ของการปกครอง มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ในแง่ของการดำรงชีวิต หมายถึงการยอมรับเสรีภาพ ความสำคัญ และประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทาง เพื่อความผาสุกร่วมกัน และประชาธิปไตยมีทั้งความหมายอย่างแคบและอย่างกว้าง

^๕ โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, ๒๕๓๔, รัฐศาสตร์กับการเมือง, สำนักพิมพ์ตะเกียง, กรุงเทพฯ. หน้า ๕๑.

^๖ Lewis Copeland and Lawrence Lamn (Eds.), ๑๙๘๕, The World's Great Speeches, (๒nd Ed.), New York. Page ๓๑๕.

^๗ สุชุม นवलสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, ๒๕๓๙, การเมืองและการปกครองไทย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ. หน้า ๑๘.

อย่างแคบ หมายถึง “ประชาชนมีอำนาจปกครองตนเอง” อย่างกว้าง หมายถึง “วิถีชีวิตอีกแบบหนึ่ง ซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม”^๘

จากคำนิยามความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า “ประชาธิปไตยหมายถึงประชาธิปไตยที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง ทั้งอำนาจบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ใช้อำนาจทั้งโดยผ่านผู้แทนของตน ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม”

ความหมายของประชาธิปไตยในทัศนะต่างๆ

ประชาธิปไตยมีความหมายหลายสถานะ ขึ้นอยู่กับมุมมองของนักทฤษฎี กาลเวลา สถานที่ ผู้ที่นำไปใช้ และการตีความให้สอดคล้องกลมกลืนกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของพวกเขา ความหมายดังกล่าวประกอบไปด้วย

๑. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครองแบบหนึ่ง

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนเป็นทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ซึ่งเป็นการปกครองตนเอง โดยประชาชนมีอำนาจอธิปไตยในการปกครองรัฐทั้งแบบโดยตรง และโดยอ้อม ด้วยการมอบให้ผู้แทนไปใช้อำนาจดังกล่าวแทน โดยวิธีการเลือกตั้ง กระบวนการเลือกตั้งโดยเสียงข้างมาก ซึ่งรูปแบบการปกครองแบบนี้ไม่มีในการปกครองแบบอื่น เช่น ราชาธิปไตย ทูนาธิปไตย อภิชนาธิปไตย คณาธิปไตย และเผด็จการทั้งอำนาจนิยมและเบ็ดเสร็จนิยม

๒. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นทฤษฎีทางการเมืองอีกแบบหนึ่ง

ประชาธิปไตยในแง่ของทฤษฎี ซึ่งมีหลักการประกอบไปด้วย การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายอันเดียวกัน ควบคุมรัฐบาลโดยประชาชน หลักแห่งเสียงข้างมาก

๓. ประชาธิปไตยในฐานะเป็นอุดมการณ์อย่างหนึ่ง

ประชาธิปไตยในแง่อุดมการณ์ เป็นการปกครองโดยรัฐบาล เป็นของประชาชน โดยประชาชนมอบอำนาจอธิปไตยทางการบริหารให้ทำงานเพื่อประชาชน ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยทั้ง ๓ ทาง คือ อำนาจบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ อำนาจทั้ง ๓ ที่ประชาชนมอบให้ จะทำหน้าที่ถ่วงซึ่งกันและกัน ทำให้ประชาชนเจ้าของอำนาจได้รับประโยชน์เต็มที่ บรรลุความสงบสุขร่วมกัน มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

๔. ประชาธิปไตยในทัศนะของเผด็จการอำนาจนิยม

^๘ จรรยา สุภาพ, ๒๕๒๒, หลักรัฐศาสตร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒, บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ. หน้า ๕๒ -๕๓.

เป็นที่ทราบกันดีว่า แม้ระบบเผด็จการก็เรียกตัวเองว่า ประชาธิปไตย เช่น มุสโสลินี เรียก ระบบฟาสซิสต์ของเขาว่าเป็น “ประชาธิปไตยแบบอำนาจนิยม” และฮิตเลอร์เรียกระบบนาซีว่าเป็น “ประชาธิปไตยแท้จริง” หมายถึงพรรคฟาสซิสต์และพรรคนาซี ทำหน้าที่เพียงเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจ ทำหน้าที่ในการบริหารแทนประชาชนเท่านั้น ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคในส่วนของชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การนับถือศาสนา สันทนาการอื่นๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน

๕. ประชาธิปไตยในทัศนะของคอมมิวนิสต์

แม้ประเทศที่ปกครองด้วยระบบคอมมิวนิสต์ ก็ถือว่าการปกครองของตนเป็นประชาธิปไตย เช่น รัสเซีย เรียกกระบวนการปกครองของตนว่า “ประชาธิปไตยที่แท้จริง” ประเทศคอมมิวนิสต์อื่นๆ ทั้งในยุโรปและเอเชีย เช่น ประเทศจีน เรียกกระบวนการปกครองของตนว่า “ประชาธิปไตยของประชาชน” หรือ “มหาประชาธิปไตย” ทั้งนี้เพราะประชาชนทุกคนในรัฐมีความเท่าเทียม เสมอภาคกันทางเศรษฐกิจ ไม่มีคนจน คนรวย มีฐานะชนชั้นทางสังคมเสมอกัน คือ ชนชั้นเดียวกัน ได้แก่ ชนชั้นกรรมาชีพ ส่วนรัฐบาลซึ่งมาจากพรรคการเมืองเดียว ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่แทนประชาชนทั้งหมด คือ พรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะทำหน้าที่แทนในเบื้องต้นเท่านั้น เมื่อระบบคอมมิวนิสต์พัฒนาถึงระดับสูงสุด บรรลุเป้าหมายของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์แล้ว ประชาชนมั่งคั่ง สมบูรณ์พูนสุขเท่าเทียมกันแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลก็จะสลายตัวไป ไม่มีรัฐบาล ไม่มีกฎหมาย ทุกคนสามารถมีชีวิตอยู่อย่าง สุขสบาย มีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ปราศจากการควบคุมใดๆจากรัฐบาลและกฎหมาย

หลักการของประชาธิปไตย

หลักการของประชาธิปไตยตามทัศนะของ เฮนรี เมโย (Henry Mayo) ๔ ประการ คือ

๑. การควบคุมผู้วางนโยบายโดยประชาชน
๒. ความเสมอภาคทางการเมือง
๓. เสรีภาพทางการเมืองหรือประสิทธิผลในการควบคุมโดยประชาชน
๔. หลักแห่งเสียงข้างมาก^๙

ซิกมันด์ นอยมันน์ (Sigmund Neumann) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยไว้ ๑๐ ประการ คือ

๑. อำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน เป็นของปวงชน
๒. ขั้นตอนเลือกผู้นำเป็นไปโดยเสรี
๓. ผู้นำมีความรับผิดชอบ
๔. ระบอบความเสมอภาค
๕. สนับสนุนพรรคการเมืองมีมากกว่า ๑ พรรค
๖. เน้นความหลากหลายในชีวิตประจำวัน

^๙ จิตรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, ๒๕๓๘, รัฐศาสตร์ทั่วไป, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ. หน้า ๒๘๒.

๗. ไม่กีดกันกลุ่มต่างๆ จากการมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครอง
๘. สำนึกในความเป็นพลเมืองดี
๙. ส่งเสริมครรลองทัศนคติแบบประชาธิปไตย
๑๐. เน้นความเชื่อมั่นในความดีของมนุษย์^{๑๐}

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด

วิธีการศึกษา

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ พนักงานของบริษัท ซีเวลท์ โพรเซ่น ฟู้ด จำกัด ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดไม่เกินระดับ ปวส. จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐ คน คณะเพศชายหญิง ซึ่งถือเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น
แบ่งเป็น ๒ ตอน คือ
 - ตอนที่ ๑ สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ ๒ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยได้กำหนดคำถามดังนี้
 ๑. สหภาพแรงงาน คือประชาธิปไตยรูปแบบหนึ่ง
 ๒. หัวหน้าไม่เคยเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น
 ๓. ฟังคำสั่งอย่างเดียวอย่าไปขัดหัวหน้า
 ๔. คนอื่นถูกเอาเปรียบ ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่าไปยุ่ง
 ๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทอย่างเคร่งครัด
 ๖. เรียกร้องโบนัสเพิ่ม ไม่ต้องสนใจผลประโยชน์ของบริษัท
 ๗. ถึงเวลาเลือกตั้ง ต้องไปทุกครั้ง
 ๘. ถึงเวลาเลือกตั้ง ไม่ต้องไปเปลืองค่ารถ เสียเวลา
 ๙. ถ้าเราไม่เห็นด้วย ก็ไม่ต้องยุ่ง

^{๑๐} C.P. Henry W. Ehrman (ed.), ๑๙๖๔, Democracy in a Changing Society, New York

๑๐. ถ้าเราไม่เห็นด้วย ต้องแสดงความเห็น

โดยให้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงและความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (รายละเอียด
ปรากฏตามภาคผนวก)

ผลการศึกษา

เมื่อนำคำถามจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์จะพบว่า คำตอบที่แสดงถึงองค์ความรู้
ทางประชาธิปไตย จะเป็นดังนี้

คำถาม

๑. สหภาพแรงงาน คือประชาธิปไตยรูปแบบหนึ่ง

คำตอบที่ควรจะเป็น

เห็นด้วย

เหตุผล

สหภาพแรงงาน คือองค์กรทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมรูปแบบหนึ่งที่พนักงาน
ของบริษัทสามารถรับรู้ได้โดยง่าย เนื่องจากเกือบทุกองค์กรธุรกิจจะมีการจัดตั้งสหภาพแรงงานภายใน
ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพนักงานในการเรียกร้องเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้างภายใน มี
บทบาทสำคัญยิ่งต่อพนักงาน และเป็นการเรียนรู้ประชาธิปไตยในรูปแบบที่ง่ายที่สุดของพนักงาน

คำถาม

๒. หัวหน้าไม่เคยเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

การที่หัวหน้าไม่เคยเปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็นใดๆ เลยในการทำงาน
แสดงให้เห็นว่ามีลักษณะเป็นการสั่งการและการสื่อสารในทางเดียว ซึ่งไม่ใช่วิถีแห่งความเป็น
ประชาธิปไตย ที่ถือเสียงข้างมากและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม คำถามข้อนี้ ผู้ศึกษามีความประสงค์ที่จะถามลักษณะของหัวหน้างาน
ที่ทำหน้าที่คุมลูกน้องในปัจจุบันว่ามีการปฏิบัติต่อลูกน้องในเรื่องการแสดงความคิดเห็น
อย่างไรด้วย

คำถาม

๓. ฟังคำสั่งอย่างเดียวอย่าไปขัดหัวหน้า

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

การที่ฟังการสั่งการอย่างเดียว คงมิใช่วิถีแห่งประชาธิปไตยที่จะบังเกิดขึ้นในองค์กร ที่จะต้องร่วมกันคิดในการแก้ไขปัญหา เพราะหากการสั่งการของหัวหน้าหรือผู้ที่มีอำนาจเป็นการสั่ง การที่ไม่ถูก ไม่ควรแล้ว และลูกน้องต้องปฏิบัติตามอ้อมก้อมก่อให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้นได้

คำถาม

๔. คนอื่นถูกเอาเปรียบ ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่าไปยุ่ง

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

การที่คนอื่นหรือเพื่อนร่วมงานถูกเอาเปรียบ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรมพืง ที่เพื่อนจะได้ช่วยเหลือตามกำลังเท่าที่จะสามารถทำได้ การนิ่งเฉยปล่อยประละเลยไม่สนใจถือว่าไม่ใช่ วิถีแห่งประชาธิปไตย และการยอมจำนนจากอำนาจอันไม่ชอบธรรม

คำถาม

๕. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของบริษัทอย่างเคร่งครัด

คำตอบที่ควรจะเป็น

เห็นด้วย

เหตุผล

บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึง บทบาท หน้าที่ ที่จะต้อง ปฏิบัติสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททาง สังคมที่ตนดำรงอยู่ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จึงหมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการ ดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อัน จะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคม และ ประเทศชาติ ให้เป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตามหลัก ประชาธิปไตย

คำถาม

๖. เรียกร้องโบนัสเพิ่ม ไม่ต้องสนใจผลประโยชน์ของบริษัท

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

ในระบอบประชาธิปไตยนั้น การชุมนุมเพื่อประท้วง หรือเพื่อแสดงความคิดเห็น ที่แตกต่าง เป็นกิจกรรมที่กระทำได้และถือเป็นเรื่องปกติ แต่การชุมนุมเรียกร้องของกลุ่มมวลชนเพื่อให้ ได้สิ่งที่ต้องการโดยมิยอมเลิกรา แลม่มีการข่มขู่ตีแสนตายด้วยนั้น มิใช่กิจกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เพราะการแก้ปัญหาในสังคมประชาธิปไตยนั้น หากเจรจาหรือรอมชอมกันไม่ได้ หากฉันทามติไม่ได้ ก็ ต้องใช้วิธีออกเสียงลงคะแนน ลงมติโดยยึดเสียงข้างมากเป็นหลัก หากเสียงข้างมากชนะก็ทำตามเสียง

ข้างมาก แต่ก็ยังคงดูแลผลประโยชน์และความทุกข์สุขของฝ่ายข้างน้อยต่อไป เพราะประชาธิปไตย เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มุ่งหวังความสงบสุขและความเจริญยั่งยืนของทุกคนในสังคม

คำถาม

๗. ถึงเวลาเลือกตั้ง ต้องไปทุกครั้ง

คำตอบที่ควรจะเป็น

เห็นด้วย

เหตุผล

การเลือกตั้ง คือการที่ราษฎรใช้สิทธิของตนเองลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน เพื่อทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น

การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งโดยเสรี กล่าวคือต้องเปิดกว้างให้อิสระในการตัดสินใจทั้งในแง่ของผู้สมัครและผู้ออกเสียงทั้งนี้ต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์และยุติธรรมไม่มีการชี้แนะหรือบังคับให้เลือก

คำถาม

๘. ถึงเวลาเลือกตั้ง ไม่ต้องไปเปลืองค่ารถ เสียเวลา

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศแต่ในสภาพสังคมปัจจุบันยอมเป็นไปไม่ได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่ปกครองประเทศพร้อมๆกัน จึงมีความจำเป็นต้องเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้โดยเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวมตามแนวทางที่ตนต้องการโดยพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคของผู้สมัคร

คำถาม

๙. ถ้าเราไม่เห็นด้วย ก็ไม่ต้องยุ่ง

คำตอบที่ควรจะเป็น

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

ประชาธิปไตย คือระบอบที่ทำให้"คนเห็นต่างกัน" สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างสงบสุข เป็นเพียงหลักง่ายๆของการปกครองในระบอบนี้ ดังนั้นเพื่อส่งเสริมทัศนะประชาธิปไตยขึ้นในประเทศ เราทั้งหลายจึงต้องทำให้มีประชาธิปไตยขึ้นในใจตน คำนี้ถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นที่ตั้ง เคารพในเอกสิทธิ์ของคนอื่นที่จะออกความคิดเห็นหรือที่จะลงประชามติอย่างใดก็ได้ เพียงแค่เราทำใจอย่างนี้ก็จะไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น บ้านเมืองก็จะถึงซึ่งความสงบสุข

คำถาม

๑๐. ถ้าเราไม่เห็นด้วย ต้องแสดงความเห็น

คำตอบที่ควรจะเป็น

เห็นด้วย

เหตุผล

แนวคิดของความเท่าเทียมกันเกี่ยวข้องกับผู้หญิงและผู้ชายมีสิทธิ์เท่ากันและโอกาสเท่ากัน ในวันนี้ ความคิดมีความสำคัญกว้างขึ้น ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงอายุ เชื้อชาติ ความสามารถ เพศ ศาสนา และการเบี่ยงเบนทางเพศระหว่างสิ่งอื่นๆ ความเท่าเทียมกัน หมายถึงการมีโอกาสเดียวกันที่จะมีอิทธิพลและช่วยเหลือ ซึ่งความรับผิดชอบและอุปสรรค สมดุลกัน พอดี และซึ่งคนไม่ควรต้องถูกเปิดโอกาสให้กลั่นแกล้งหรือโจมตี

เสรีภาพทางการพูดหมายความว่าใครก็ตามสามารถแสดงความเห็นในทางการเมือง ศาสนาและเรื่องอื่นโดยอิสระ สามารถอภิปรายโต้แย้งหัวข้อต่างๆ กับคนอื่นโดยอิสระ และสามารถเขียนเกี่ยวกับความเห็นของเขาโดยอิสระไม่ต้องมีการลงโทษใดๆทั้งหมดเช่นกัน มีเส้นระหว่างเสรีภาพที่จะพูดและเขียนอะไรก็ได้ที่คนคนหนึ่งปรารถนาและพูดเกี่ยวกับคนอื่นอย่างจริงจัง นั่นคือทำไมเราจึงมีกฎหมายจำนวนหนึ่งซึ่งกำหนดขอบเขตของเสรีภาพของการพูด ตัวอย่างเช่น เป็นการผิดกฎหมายที่ให้ความเห็นที่ไม่เป็นธรรมในเรื่องเชื้อชาติและเรื่องอื่นในการอภิปรายโต้แย้งสาธารณะ ไม่ว่าจะป็นทางวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ตามเสรีภาพของการพูดใช้กับแต่ละบุคคลส่วนตัว รวมทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

จากการรวบรวมแบบสอบถามแล้ว นำมาจำแนกข้อมูลพบว่า

ข้อ	องค์ความรู้	ความเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
๑	สหภาพแรงงาน คือประชาธิปไตยรูปแบบหนึ่ง	๑๐๐	๐	๐
๒	หัวหน้าไม่เปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น	๔๒	๔๘	๑๐
๓	ฟังคำสั่งอย่างเดียวอย่าไปขัดหัวหน้า	๔๕	๕๒	๓
๔	คนอื่นถูกเอาเปรียบ ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่าไปยุ่ง	๖๐	๓๕	๕
๕	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทอย่างเคร่งครัด	๙๘	๐	๒
๖	เรียกร้องโบนัสเพิ่ม ไม่ต้องสนใจผลประโยชน์ของบริษัท	๗	๘๙	๔
๗	ถึงเวลาเลือกตั้ง ต้องไปทุกครั้ง	๖๘	๒๓	๙

๘	ถึงเวลาเลือกตั้ง ไม่ต้องไปเปลืองค่ารถ เสียเวลา	๑๑	๘๑	๘
๙	ถ้าเราไม่เห็นด้วย ก็ไม่ต้องยุ่ง	๗๔	๒๓	๓
๑๐	ถ้าเราไม่เห็นด้วย ต้องแสดงความเห็น	๘๒	๑๘	๐

สรุปผล

จากการศึกษาโดยการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน ร้อยละ ๖๗.๖ มีองค์ความรู้ทางประชาธิปไตยจากชุดคำถาม โดยมีการตอบคำถามที่ควรจะเป็นได้อย่างถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๒๘.๐ ตอบคำถามจากชุดคำถามคลาดเคลื่อนจากคำตอบที่ควรจะเป็น และร้อยละ ๔.๔ ไม่แน่ใจว่าจะตอบคำถามอย่างไร ซึ่งอาจจะไม่เข้าใจในคำถาม ความไม่ชัดเจนของคำถาม หรือเหตุผลอื่นใดก็ตาม เป็นต้น

พนักงานของบริษัท ซีเวลท์ โพรเซส ฟู้ด จำกัด ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างมีองค์ความรู้ทางประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยพิจารณาจากร้อยละ ๖๗.๖ ของการตอบคำถามที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถจำแนกได้เพิ่มเติม ดังนี้

๑. เพศ

๑.๑ เพศชาย ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๕๓.๒

๑.๒ เพศหญิง ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๘๒

๒. อายุ

๒.๑ อายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๗๓

๒.๒ อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ปี ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๖๙.๔

๒.๓ อายุระหว่าง ๔๑-๕๐ปี ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๖๕.๑

๒.๔ อายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๖๒.๙

๓. ระดับการศึกษา

๓.๑ การศึกษาสูงสุด ระหว่าง ป.๑ - ป.๖ ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๕๗.๘

๓.๒ การศึกษาสูงสุด ระหว่าง ม.๑ - ม.๖ ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๗๙.๗

๓.๓ การศึกษาสูงสุด ระหว่าง ปวช. - ปวส. ตอบแบบสอบถามจากชุดคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ ๖๕.๓

ข้อเสนอแนะ

การที่จะทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีได้ จะต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของประชาธิปไตย ในปัจจุบันการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ รวมถึงการพยายามให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากองค์การต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน ทำให้ประชาชนเริ่มหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น เนื่องจากตระหนักว่าการเมืองย่อมส่งผลต่อวิถีชีวิตของตน ระบอบประชาธิปไตยจึงจะสามารถเป็นความหวังและเป็นอนาคตของประเทศไทยได้นั้น สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญ คือประชาชนที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย มีความเชื่อมั่นศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย มีความคิดและการแสดงออกที่สะท้อนถึงการมีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย และใช้อำนาจอธิปไตยที่ตนเองมีในการเลือกผู้แทนที่ดีผ่านทาง การเลือกตั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยแนวทาง ๓ ประการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมบรรยากาศประชาธิปไตยในบริษัท โดยเน้นความสัมพันธ์ต่อกันตามหลักการของประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการที่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีพื้นฐานความรู้สึกรักนึกคิดที่เป็นประชาธิปไตย ย่อมส่งผลดีต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้มีความต่อเนื่อง มั่นคง และสัมฤทธิ์ผล

๒. สร้างการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักการของประชาธิปไตย โดยเน้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของบริษัท เช่น การบริหารงานเป็นทีม การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมสภาพแรงงาน เป็นต้น

๓. การให้ความรู้ทางประชาธิปไตย เนื้อหาสาระควรเน้นเรื่องอุดมการณ์และคุณค่าของประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของประชาชน สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ประวัติความเป็นมาของการเมืองการปกครองของไทย

สิ่งสำคัญที่จะทำให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองอย่างเข้มแข็งนั้น ได้แก่ การศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ที่จะต้องมุ่งให้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน การรณรงค์ให้ความรู้กับผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาก็ก็น่าเป็นมาก เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และถูกหล่อหลอมให้มีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น ก็จะทำให้การเลือกตั้งมีคุณภาพมากขึ้น ได้ตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่สร้างผลประโยชน์ให้กับสังคม เพื่อเสริมสร้างกระบวนการการเรียนรู้ ความเข้าใจ และองค์ความรู้ทางประชาธิปไตยให้บังเกิดขึ้นแก่ทุกคนอย่างสัมฤทธิ์ผลในที่สุด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กนก วงษ์ตระหง่าน, ๒๕๓๒, **วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย**, เอกสารการ
สอนวิวัฒนาการการเมืองไทย หน่วยที่ ๘ - ๑๕, สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
กรุงเทพฯ.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, ๒๕๓๔, **รัฐศาสตร์กับการเมือง**, สำนักพิมพ์ตะเกียง, กรุงเทพฯ. หน้า
๕๑.

จรรยา สุภาพ, ๒๕๒๒, **หลักรัฐศาสตร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒**, บริษัท โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ. หน้า ๕๒ -๕๓.

จิโรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, ๒๕๓๘, **รัฐศาสตร์ทั่วไป**, มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
กรุงเทพฯ. หน้า ๒๘๒.

เยาวภา ประคองศิลป์ และคณะ, ๒๕๔๙, **ศึกษาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทาง
การเมืองแบบประชาธิปไตยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สาขาวิชาสังคมศึกษา (บัณฑิตศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สมบัติ อารงวงศ์, ๒๕๓๘, **การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา**, โครงการเอกสารและตำรา
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, ๒๕๓๙, **การเมืองและการปกครองไทย**, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, กรุงเทพฯ. หน้า ๑๘.

สุทิน หงส์เทียนทอง, ๒๕๑๙, **ปัญหากรรมกรกับการพัฒนาทางการเมืองของไทย**,
รัฐศาสตร์นิเทศ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ สิงหาคม, กรุงเทพฯ. หน้า ๑๘๕-๒๔๓.

ภาษาอังกฤษ

C.P. Henry W. Ehrman (ed.), ๑๙๖๔, **Democracy in a Changing Society**, New
York

Lewis Copelend and Lawrence Lamn (Eds.), ๑๙๘๕, **The World's Great
Speechs, (๒nd Ed.)**, New York. Page ๓๑๕.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

คำแนะนำ: ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริงและความเข้าใจของท่าน

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

ชาย หญิง

1.2 อายุ

20-30 ปี 31 - 40ปี 41 - 50 ปี 50 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

ป.1 - ป.6 ม.1 - ม.6 ปวช. - ปวส.

ส่วนที่ 2:ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ของ “ประชาธิปไตย”อย่างไร ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามตารางข้างล่างนี้

ข้อ	องค์ความรู้	ความเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
1	สหภาพแรงงาน คือประชาธิปไตยรูปแบบหนึ่ง			
2	หัวหน้าไม่เปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็น			
3	ฟังคำสั่งอย่างเดียวอย่าไปขัดหัวหน้า			
4	คนอื่นถูกเอาเปรียบ ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่าไปยุ่ง			
5	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทอย่างเคร่งครัด			
6	เรียกร้องโบนัสเพิ่ม ไม่ต้องสนใจผลประโยชน์ของบริษัท			
7	ถึงเวลาเลือกตั้งต้องไปทุกครั้ง			
8	ถึงเวลาเลือกตั้ง ไม่ต้องไปเบลอเสียงค่ารถ เสียเวลา			
9	ถ้าเราไม่เห็นด้วย ก็ไม่ต้องยุ่ง			
10	ถ้าเราไม่เห็นด้วย ต้องแสดงความเห็น			

ขอบคุณค่ะ
